

ZOFIA LISSA

I. KALENDARIUM

1908

Przychodzi na świat 19 października we Lwowie. Ojciec, Noe (Mikołaj) Lissa, jest wziętym fotografem (atelier przy ul. Akademickiej 18), matka – nauczycielką gry fortepianowej.

1924

Po ukończeniu nauki w Konserwatorium Polskiego Towarzystwa Muzycznego we Lwowie (fortepian, teoria) Zofia Lissa rozpoczyna studia muzykologiczne w Uniwersytecie Jana Kazimierza. Uczęszcza również na wykłady z zakresu filozofii, prowadzone przez Kazimierza Twardowskiego i Romana Ingardena.

1929

Uzyskuje stopień doktorski na podstawie rozprawy *O harmonice Aleksandra Skrjabina* (promotor: Adolf Chybiński).

1930–1937

Prowadzi badania nad psychologią percepcji muzycznej u dzieci oraz funkcją muzyki w dziele filmowym.

1938

Publikuje książkę *Muzyka i film. Studium z ontologii, estetyki i psychologii muzyki*.

1939

Po zajęciu Lwowa przez Armię Czerwoną pracuje na stanowisku redaktora muzycznego w miejscowej rozgłośni radiowej.

1940

Pełni funkcję dziekana Wydziału Teorii Muzyki w Lwowskim Konserwatorium Państwowym im. Mykoły Łysenki.

1941

Z początkiem inwazji Niemiec na ZSRR zostaje ewakuowana do Namanganu (Uzbekistan).

1943

Podczas pobytu w Moskwie wstępuje do Związku Patriotów Polskich.

1945

Zostaje mianowana *attaché* kulturalnym ambasady polskiej w Moskwie.

1947

Powraca do Polski. Jako wicedyrektor Departamentu Muzyki w Ministerstwie Kultury i Sztuki angażuje się intensywnie w odbudowę krajowego życia muzycznego opartą na wzorach sowieckich.

Habilituje się w Uniwersytecie Poznańskim na podstawie przedwojennej pracy *O komizmie muzycznym* (1938).

1948

Wspólnie ze Stefanem Szumanem ogłasza książkę *Jak słuchać muzyki*, będącą plonem jej badań psychologicznych z lat trzydziestych.

Na skutek wysiłków Lissy w Uniwersytecie Warszawskim zostaje utworzony Zakład Muzykologii (przekształcony dziesięć lat później w instytut). Lissa prowadzi tę jednostkę nieprzerwanie od 1948 do 1975 roku.

1949

W latach 1949–1954 pełni funkcję wiceprezesa Związku Kompozytorów Polskich. Wspólnie z ministrem kultury Włodzimierzem Sokorskim organizuje Konferencję Kompozytorów i Muzykologów w Łagowie Lubuskim (5–7 VIII 1949). Celem konferencji jest przedstawienie wytycznych socrealizmu w muzyce i ugruntowanie tej doktryny w polskim życiu muzycznym. Realizacji tego zamiaru służą również rozprawy Lissy publikowane w latach 1948–1956 (m. in. praca *Niektóre zagadnienia estetyki muzycznej w świetle artykułów Józefa Stalina o marksizmie w językoznawstwie*, 1952).

1950

Wyjeżdża do Lipska, gdzie bierze udział w obchodach dwusetnej rocznicy śmierci Jana Sebastiana Bacha.

1951

Uzyskuje tytuł profesora nadzwyczajnego.

1955

Akademie der Künste w Berlinie przyznaje Lissie tytuł członka-korespondenta.

1956

Głębokim wstrząsem dla uczonej okazuje się XX Zjazd KPZR i wygłoszony na nim słynny referat Nikity Chruszczowa na temat zbrodni stalinowskich. Kompozytor Adam Sławiński, studiujący wówczas muzykologię, wspomina słowa Lissy wypowiedziane w prywatnej rozmowie około roku 1956: „Myśleliśmy, że budujemy na granicy, a myśmy budowali na krwi i błocie”.

Po upadku stalinizmu Lissa powraca do głównych wątków swoich prac przedwojennych (teoria muzyki filmowej, psychologicznie zorientowana estetyka muzyki, historia moderny muzycznej w XX w.).

Uczestniczy w Międzynarodowym Kongresie Mozartowskim w Wiedniu.

1957

Zostaje profesorem zwyczajnym.

1960

Organizuje w Warszawie I Międzynarodowy Kongres Chopinologiczny.

1961

Bierze udział w VIII Kongresie Międzynarodowego Towarzystwa Muzykologicznego (IMS) w Nowym Jorku.

1964

Uczestniczy w V Międzynarodowym Kongresie Heglowskim w Salzburgu.

1965

Zostaje powołana do zarządu IMS.

1966

Wspólnie z Andrzejem Szwalbem (dyrektorem Filharmonii Pomorskiej) oraz ks. Hieronimem Feichtem inicjuje międzynarodowy festiwal *Musica Antiqua Europae Orientalis* w Bydgoszczy.

1967

W Lublanie odbywa się z udziałem Lissy X Kongres ISM.

1970

Uczestniczy w Międzynarodowym Kongresie Beethovenowskim w Bonn.

1972

Bierze udział w XI Kongresie IMS w Kopenhadze.

1979

Otrzymuje nagrodę Międzynarodowej Rady Muzycznej UNESCO.

1980

Umiera w Warszawie 26 marca. Zostaje pochowana na Cmentarzu Wojskowym na Powązkach.